Från: [redacted]
Skickat: Mon, 30 Sep 2024 14:17:33 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: RUFS 2060 RS2024-0344
Bilagor: RS_2024_0344_FFSC.pdf, RS_2024_0344_FFSC.docx

Hej,

På uppdrag av Fastighetsägarforum Stockholms City bifogar jag svar på RUFS 2060 RS 2024 – 0344.

[redacted]

Fastighetsägarforum Stockholms Citys Remissyttrande

Samråd om ny regional utvecklingsplan RUFS 2060

Diarienummer RS 2024-0344
Till registrator.rlk@regionstockholm.se

Fastighetsägarforum Stockholms City startades år 2010 och består i dag av representanter från 15[1] av Sveriges största fastighetsägare, och som äger en betydande del av citys fastighetsbestånd. Samtliga har ett långsiktigt ägarperspektiv och ett stort engagemang för citys framtida utveckling för att säkerställa citys attraktions-, och konkurrenskraft i linje med den beslutade Vision för City 2030.

Fastighetsägarforum Stockholms City har tagit del av samrådsförslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. För att säkerställa citys betydelse och framtida roll i regionens och därmed Sveriges utveckling framför vi följande synpunkter som inspel till kommande arbete med granskningsförslaget i enlighet med regionens önskemål som framgår av missivbrevet.

Huvudbudskap

Stockholm citys roll bör beaktas särskilt i RUFS 2060.

- City är dragloket för hela regionens och Sveriges utveckling gällande hållbar tillväxt, internationell konkurrenskraft och attraktivitet
- City är navet i vår huvudstad och region
- City är navet för kreativa näringar och kulturinstitutioner för hela Sverige
- City är Sveriges största kontors-, handels- och mötesplats
- Ett starkt city som en del av en stark central kärna med tydliga delar/distrikt i Stockholmsregionen skapar förutsättningar för expansion av andra regionala stadskärnor

Stockholm city (Central Business District) som en viktig del av den centrala kärnan, och som det ekonomiska, politiska, administrativa och kulturella nav med sina unika förutsättningar, saknas i RUFS 2060. Om regionen ska kunna fortsätta att konkurrera på internationell nivå så måste det som city står för - den ekonomiska, politiska, administrativa och kulturella delen av Stockholm - ses som utvecklingsfrämjande delar som ska användas för att hela Stockholm ska växa.

Citys unika roll och styrkor måste framgå tydligt av RUFS 2060.

Styrkor och utmaningar

Stockholmsregionen har många styrkor precis som planen påpekar.

Tydlig SWOT analys behövs
Vi anser att detta kapitel bör utvecklas utifrån en SWOT analys för att tydliggöra de utmaningar som Regionen har identifierat. Det sägs på sidan 12 att regionen ofta hamnar på topplaceringar i internationella rankningar som mäter jämlikhet, miljö, hälsa, arbetsmarknad, utbildning, konkurrenskraft och innovation. Detta kan leda till att de faktiska utmaningar och hot som regionen står inför gällande klimatförändringar, bostadsförsörjning, investeringar i infrastruktur och kollektivtrafik, gängkriminalitet, minskad befolkning och globala konkurrenskraft riskerar att

[1] Statens Fastighetsverk ingår i Fastighetsägarforum Stockholms City. Fastighetsägarforum Stockholms City och Statens Fastighetsverk vill dock tydliggöra att i detta ärende hänvisar Statens Fastighetsverk, som myndighet, till sitt eget svar.

förminskas. Om intentionen med planen är att trycka på att det krävs ett aktivt åtagande från aktörerna för att gå från ord till handling kan en förskönad bild av Stockholmsregionen inte vara utgångspunkten. Som jämförelse ger Region Stockholms egna dokument ”Läget i Stockholmsregion 2023” en mycket tydligare bild av de utmaningar som regionen står inför.

Stockholm city är en stor styrka
I detta kapitel saknas en beskrivning av Stockholm city som en styrka. Det innebär att en tydlig koppling till citys roll och betydelse som nav i vår huvudstad och i vår region gällande nuläge, förutsättningar och möjligheter saknas.

Vision, mål och prioriteringar

Visionen om att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i visar en tydlig vilja att ta plats i ett större sammanhang. Utmaningarna kring hur Stockholmsregionen kan växa på ett hållbart sätt och hur tryggheten ska öka måste dock utvecklas, tydliggöras och få en starkare koppling till visionen, målen och prioriteringarna.

Se upp för stuprörseffekter
I kapitel 7 beskrivs ett antal målkonflikter som kan ha avgörande konsekvenser för att nå visionen i den regionala utvecklingsplanen. Med planförslagets nuvarande struktur för redovisningen av mål och kopplade prioriteringar finns det en risk att målkonflikter och stuprörseffekter förstärks och därmed försvårar genomförandet av nödvändiga åtgärder som redovisas senare i dokumentet. Att skapa förutsättningar för flexibilitet och långsiktighet inom alla målområden bör både vara en övergripande prioritering och inställning som genomsyrar hela planförslagets åtgärdsförslag.

Minska antalet prioriteringar genom omformulering
Till planförslagets fördel bör antalet prioriteringar minskas genom omformulering. Liknande prioriteringar som strävar efter samma mål bör slås ihop. Att ytterligare fundera över hur mål och prioriteringar redovisas, för att undvika en stuprörsstruktur, kan också gynna målkonfliktshantering i senare skeden och underlätta för olika intressen att hantera prioriteringar och föreslagna åtgärder.

Lägg till mål för en stark genomförande organisation
Det bör också finnas mål och prioriteringar av mer organisatorisk karaktär för att tydliggöra behovet av att gemensamt verka för och upprätthålla en stark organisation med fokus på roller, ansvar och eventuella avvägningar. Detta kan vara avgörande för att säkerställa förutsättningar för aktörssamverkan och påverkansinsatser såsom dialog och uppföljning med berörda parter.

Ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem måste prioriteras
Den prioritering som bör vara högst på agendan är ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem. Ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem med radiella och tvärförbindelser är grunden för att regionen ska kunna utvecklas hållbart och hållas ihop. Här spelar utvecklingen av ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem i den centrala kärnan och city en nyckelroll som ett viktigt nav i systemet för att öka kollektivtrafikens marknadsandel. Utan hög tillgänglighet som möter kapacitetsbehovet kommer den centrala kärnan och city att tappa sin attraktionskraft, konkurrenskraft och funktion med stora konsekvenser för regionen. Och med detta blir det svårt att uppnå de utpekade målen i RUFS 2060. Detta lyfts tydligt i Kollektivtrafikplan 2050:

När vägar och järnvägar blir överbelastade kommer effekterna på transportmarknaden och regionens försämrade tillgänglighet att spilla över på både bostadsmarknaden och arbetsmarknaden, vilket i förlängningen påverkar regionens attraktivitet och utveckling samt klimatåtaganden.
(Kollektivtrafikplan 2050 s/8).

Utöver detta ser vi följande prioriteringar som det viktigaste för att uppnå målen med RUFS 2060 och som avgörande för att stärka Stockholmsregionens attraktionskraft:

- En fungerande bostadsförsörjning
- Öka Stockholmsregionens internationella tillgänglighet (Arlanda)
- Investera för ett transporteffektivt samhälle och skapa ett pålitligt transportsystem
- Vidare utveckla citykärnan som en tydlig del av den centrala kärnan

Regional rumslig struktur

City behöver riktade satsningar inte avlastning
Till den regionala utvecklingsplanen hör ett antal strategier, handlingsplaner och dokument inom olika sakområden. Här vill vi poängtera att den centrala regionkärnan och cityområdet förtjänar en tydligare prioritering i huvuddokumentet. Likaså med citys relation till de utpekade regionala stadskärnorna. I förslaget upplevs strategin ”att komplettera och avlasta” extremt otydligt då hänsyn till samspelet områdena emellan och förutsättningar för respektive områden saknas. City behöver inte avlastning utan snarare riktade satsningar för att regionen ska kunna uppnå sin fulla potential.

Tydliggöra definitionen av den centrala kärnans olika delar
Att Stockholmsregionen ska växa i sin helhet med fokus på bättre balans är positiv. Betydelsen av den centrala regionkärnan lyfts i den rumsliga strukturen, vilket också är positivt. Prioriteringen och betydelsen av den centrala regionkärnan behöver dock ännu mer fokus. En tydlig definition av den centrala regionkärnans olika delar och en tydlig beskrivning av Stockholm city (CBD) och dess betydelse för regionen saknas. Det är city som är dragloket för hela regionens och Sveriges utveckling gällande hållbar tillväxt, internationell konkurrenskraft och attraktivitet. Den centrala regionkärnan och Stockholm city måste därför få en tydligare beskrivning och prioritering i den rumsliga strukturen.

Tydliggöra samspel mellan kärnorna med city och den centrala kärnan som utgångspunkt
Med den centrala regionen och city i spetsen behövs det en ökad tydlighet gällande samspelet mellan de olika delar i den föreslagna strukturen och hur bebyggelseutvecklingen i dessa och kringliggande områden hänger ihop. Hur den centrala kärnans specifika delar och de olika kärnornas inriktningar, kvaliteteter och strategiska placeringar kan stödja varandra i en större helhet är en nyckelfråga som måste hanteras och prioriteras i RUFS 2060 som huvuddokument. Handlingsplanerna kan sedan konkretisera detta.

Tydliggöra samspel ur ett funktionellt perspektiv
Vilka funktioner behövs i Stockholmsregionen och var? Satsningar på elektrifiering i transportsystemet blir allt mer konkret med hänsyn till införandet av miljözon klass 3 i City (och en eventuell utökning av detta) samt Stockholms stads ambitioner som lyfts i den reviderade godstrafikplanen är ett av många exempel där ökad förståelse för samspel i den regionala strukturen och bebyggelseutveckling ur ett funktionellt perspektiv är avgörande för framgång.

Förhållningssätt för vidareutveckling av den centrala kärnan
För vidareutvecklingen av den centrala kärnan och city som Stockholms mest föränderliga stadsdel måste flexibilitet finnas i kommande detaljplaner för att kunna ta höjd för sociala, ekonomiska och ekologiska satsningar kopplat till attraktiva stadsutveckling. Det behövs också större förståelse för flexibilitet i bygglovsärenden där inte enbart PBL bör styra utan även sociala faktorer såsom trygghet. Detta bör belysas i stycket *Förhållningssätt för vidareutveckling av den centrala kärnan* på sidan 51 i samrådsförslaget.

Ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

Utvecklingen av Stockholm city är en angelägenhet internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. Som långsiktiga och engagerade fastighetsägare i city lägger vi redan mycket fokus och investeringar på RUFS 2060s grundstenar - social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Att fortsätta skapa förutsättningar för att kunna utveckla City som det politiska, ekonomiska, administrativa och kulturella centret för både landet och regionen är vårt bidrag till genomförandet av RUFS 2060.

Region Stockholm är en central aktör i förverkligandet av RUFS 2060. Här har Region Stockholm ett stort ansvar att vara en pådrivande kraft. Att samla berörda aktörer för att kunna tala med en röst i viktiga frågor som rör citys och regionens utveckling måste vara ett högprioriterat mål. Region Stockholms ansvar för investeringar i kollektivtrafik bör också tydliggöras i RUFS 2060.

Avslutningsvis ser vi fram emot en fortsatt dialog med Region Stockholm om hur den centrala kärnan och city kan ges en tydligare beskrivning och prioritering i granskningsversionen.

2024-09-30

AFA Fastigheter, Alecta Fastigheter, AMF Fastigheter, AxFast, Castellum, Fabege, Hufvudstaden, Humlegården Fastigheter, Jernhusen, Pembroke Real Estate, SEB TryggLiv, Skandia Fastigheter, Stena Fastigheter, Vasakronan

Handläggare i ärendet
[redacted]